نووسەر و مەنفا

ئەنوەری ڕەشی عەولا
فینلاند

نیشتمان و مەنفا،لە مەودای جیاجیادا..یەک ئەوەیتر جوانتر و ناشرینتر دەکات،لە پێش چاوی کەسی مەنفانشینداکەچی هەردووکیان وەکو ئاسمان و باڵندەش وەهان بۆ ژیاندنەوەی چیرۆکەکانی یەکدی.
یان دەکارن هەردووکیان دڵ و ئەقڵی یەکدی بن.
چونکە لە قووڵاییاندا مەنفا و نیشتمان لە حاند گەوهەریاندا بێگانە نین بەیەکدی.
مەنفا و نیشتمان دەتوانن دوو باڵی دەردگەلێکیش بن،لە هەڵفڕینیاندا فێڵ لە چاو و دەروونی مەنفانشینیشی پێبکەنەوە.
وەلێ جیاوازییەکەیان لەوەدایە: دەردێک شلڕەوە،دەردێک توندڕەوە. دەردێک سەرکزکردووە، یەکێک سەربەرزکردووە.یەکێک لاسارە،یەکێک دەستەمۆ بووە!
بەڵێ تەنێ جیاوازییەکەیان لەوەدایە: لە نیشتمان؛مەنفانشین زیاتر دەردی- ئەویتر- ئەزموون دەکات- واتە- بە خەمە کۆلێکتیڤیەکان ڕووبەڕووە و گیریکردووە.
لە مەنفادازیاتر دەردی- خۆی- ئەزموون دەکات-واتە- بە خەمە ئیندیڤیدواڵیەکان ڕووبەڕووە.
لە نیشتمان مەنفانشین،زیاتر ئیفرازی دەردی ڕابردووە.
لە مەنفادا، مەنفانشین،زیاتر ئیفرازی دەردی ئێستایە.
پوختە: بۆ من مەنفا گەمە و فریویکە،جارێک لە هەقیقەتەوە وەهم بۆ داستانەکانی خۆی دەگوێزێتەوە.جارێک لە وەهمەوە هەقیقەت بۆ خۆی دەگوێزێتەوە.
خەڵات و سزایەکیشە.نیشتمان لە دووری دوورەوە دەیبەخشێتە ئەو فرزەندانەی،لە ئاستێکدا بوێرییان نواندووە و یاخیبوون!
تیکە تیکەکردنی ئەو فرزەندانەشیەتی بە دانەچیرەوەکانی بەرزەخێک کە لە نێوان شەویلاگەی نیشتمان و مەنفادا دەیانجنێ!
لەو مەحشەرەدایە.. مەرزی نێوان گوناهباری و بێگوناهی..چاکە و خراپە..کرانەوە و داخران هێند بەیەکدا دەچن و وەها لێکهەڵدەپێکرێن.لێت تێکدەچێ لەم سیانە:نیشتمان و مەنفا و مەنفانشین،کێیان گوناهبار و خراپ و داخراون!
دەشێ سەفەر و ڕیسکەکان بۆ هەموو مرۆڤێک مافێکی پێویست بێت.تەنانەت ئەگەر بۆ تاقیکردنەوەیەکی سەرچڵانەش بێت.
بەڵام کێشەکە لەوەدایە مەنفانشین هەمیشە هەموو پارچە پارچەبوونەکانی خۆی لە نێو ڕووداوە جیاوازەکاندا بۆ کۆناکرێتەوە.بۆیە ئەگەر لە جێیەکیاندا گوێکانی ببوژێنەوە،لە کاتێکدایە ئاوی چاوی وشکایی داهاتووە.
دەشێ..پەنجە و پێیەکانی-ئیرادە-هەستیاربووبن بە خۆیان،لە کاتێکدا ڕێگا و- هێزی- ئەو تاسەبارییەی ڕێگاکان لێیدەخوازن بۆ سەفەرێکی بەردەوام و گەیشتن بە دوورگەی بەختەوەرییەکەی، تەوژمەکانی دامرکابێتنەوە و کاتی ناکات و هەڵگری کۆڵی ئەو بارە نەبێت.
پێدەچێ..لەگەڵ ئارەزووە چەپێنراوەکانیدا بە دیداری یەکدی شادبینەوە،لە کاتێکدا تام و چێژەکانی بن زمان؛بە بێ خواستی خۆت لێت تۆرێنراون!چونکە ئەو زەمەن و شوێنەی کە حەزەکەی تیا سەرکۆنەکراوە لە نیشتماندا،لە مەنفادا ئیدی درەنگە قەرەبووی خۆی بە دڵی خۆی بکاتەوە،لە

فەنتازیادا نەبێت!
لەبەر ئەوەی تەنێ لە فەنتازیادایە دەتوانی زنجیرەکانی کات و شوێن، لە چاوەکان و پێیەکان و باڵەکانی خەیاڵت دابماڵێت!!گوناهی مەنفاش نیە قەرەبووی ئەو یادگارییە تاڵ و شیرینانەی بۆ ناکرێتەوە،کە پڕبوون لە ڕاستگۆیی دڵڕەقانە و دڵنەرمانەی ڕۆژگارێک کە دوور لە خواستی ئێمە هەنگاوەکانیان ناوە.
بەڵێ مەنفا دەتوانێ؛ هەر نزرگەیەکی تری ئاوابوون و هەڵاتنی ڕاز و تامەزرۆییە تازە و دێرینەکان بێت،کە بارگرانن بە تابووتەکانی یادوەرییمان.
ئایا لە مەنفادا.. زەمەن پێودانگەکانی خۆی وەلادەنێت و دەکەوێتە پاشەکشە لە لۆژیکەکانی و ڕێبازەکانی کە لەگەڵ عومریدا گرتوییەتە بەر بە ئاسانی دەقڵەشێن لە پێش خواست و ئاواتی مەنفانشیندا بۆ هاتنە پێشی هەڵکەوتی تر، کە بە زمانی بوێریی و جەربەزەییەکانی هیچ ئاشنا نیە؟
ئایا دەنگە ناڕوون و دوورەدەستەکانی ڕابردوو،بە پێدزکەش بێت،تێکەڵ بە دەنگی ئەمێستا بێشوناسەکەی مەنفانشین نابنەوە؟ڕاستە لە تەڵەزگەکانی ئازارگەلێک دەرباز دەبین.وەلێ بە نهێنی وەهمێکی تاقینەکراوەی ترەوە ئالودە دەبین و دەگەوزێینەوە.
بۆ مەنفانشین سنووری نێوان جەستە و دەروونی دووری و نزیکیەکان هێند چاودێری هەنگاوی تەمەنناکانی یەکدی دەکەن،لەسەر هەڵبڕینیاندا دەبینن بوون بە یەکێک! ئەبەدییەت و هەنوکەییبوون دەبنە مامان و گۆڕهەڵکەنی مەحاڵەکانی یەکتر.
مەنفاش وەک هەر نومایشێکی تری- بوون-لە نێو تارمایی ئەمدیو و ئەودیوی دەروازەکانیدا بە دەستێکی زەندەقمان دەبات و بە دەستەکەی تریشی زەنگی زیندەگیش دەزرنگێنێتەوە!لەوێدایە بەو زمانی ئارسەر ڕامبۆی موسافیر زیاتر ئاشنا دەبینەوە کە دەیگووت:ژیان شەڕەشەقێکە لە هەر جێیەک بێت دەبێ بیکەین.
مەنفا بە گوڵی خاشخاش دەچێت، هەتا لێی بگیرێتەوە کارگەرتر دەبێت.
ئەلکترۆنێکە هەتا وردترکرێتەوە تەقاندنەوەی ئەتۆمەکانی کاریگەرتر دەبێت.
ئەم گیرۆدەبوونانەش بە دەرهێنانەوەی مانا شاراوەکانی هەناوی مەنفا،بەو کەسە دەچێت لە چاڵێکدا هەتا ژێر خۆی هەڵیبکۆڵی قوڵتر دادەچێ! لەم هەڵگەڕان و داگەڕانەدایە مەنفا ئاوێتە بە مەجازی ژیان دەبێت.
تەقەللاکردنیش بۆ پێناسەکردن و چوارچێوە دانێک بۆ بزێوییەکانی ئەو مەجازە سرکانەش بێهودەییەکی ترە.تەنها دەبێتە خۆراکدەر و ناندێنی بیرکردنەوە و فەنتازیای نووسەر و بەس!ڕاستە لەبن تاوێر و زنارەکانیدا گوێبیستی هاژە و هوژی هەڵقوڵانێک دەبین.بەڵام بەو ئیحایانەشی کە دەیبەخشێت،نەک بەتاڵ نابێتەوە و ناگا بە پایانی خۆی.بەڵکو بە بەخششەکانی هەراوتر و پڕتردەبن بە نادیاری و نەناسراویی تر!نووسەران ئەوەیان بۆ دەمێنێتەوە(لە دژوارترین ڕێگای خۆی سەربکەوێ،و تەنیاترین ئاوارەیی خۆی دەستپێبکات-نیچە-)کە نەترسان و بە مەترسی نەگرتنی ئەو وێنە نەزانرا ونەناسراوانەی مەنفان.
لەبەرئەوەی مەنفا لە هەناسەکانمان..هاموشۆی خوێنی بەدەنمان نزیکترە بۆمان.
ئەرێ لە دایکبوون..یەکەم هەنگاو نیە بۆ مەنفایەکی نەناسراو(کە ناوی ژیانە)!؟
دەشێ مەرگیش مەنفایەکی تر بێت؟!کاری نووسەران پێدەچێ،تەنها گۆڕینەوەی قەڵای مەنفایەک بێت بە دالانی مەنفایەکی تر.
مەنفا وەکو ئاو و ئاگر و با هەستیان پێدەکەیت،بەڵام چنگێکت بۆ نابرێت..ناتوانی چەپکیان بکەیت.تەنها ئەوە نەبێت.لە نێو ئەو مەنفا ڕەنگاوڕەنگانەی بووندا،سروشتی زمانیان فێرببین و

بیانهێنینه قسه.

ئایا نووسین بۆ خۆی مەنفایەکی تری نووسەران نیە؟کە نیچە پێیوایە (ماناداان بە چوار وشەی بێمانا.. وەکو سافکردنی شاخێک وەهایە بە سمارتە).

نووسەران لەم چوونە ناووە و هاتنەدەرەوانەیدا،لەم گەیشتن و نەگەیشتنانەیاندا دەگێژەوە دەچن.مەگەر بە تەلیسمێکی تری تێکستەکان خۆڕاگرییەک وەدەست بێنێ و،ئەو مانا نوێیانەی کە دەیدات بە مەنفاکەی لەنگەری پێبگرێتەوە.

بەڵام ئەزموونەکان نیشانی داوین: بەرزاییەکانی مەنفا چەند بەرزیش بن بەرزی خۆت نین !بەڵام نزمیەکانی نیشتمان چەند نزمیش بن هی خۆتن!

پێدەچێ مەنفاش لە دواجاردا بە نووسەران بڵێت:من دەتوانم هەموو شتێک بم و هیچیش نەبم! ئەوە خۆتان و بینین و لێکدانەوە و تەئەمولاتەکانی خۆتانە،ئەم هاوسەنگیە ڕادەگرێت،یان تێکی دەداتەوە!ئەوە هەیە(ئەم کۆڵانە درێژەی کە بۆ دواوە دەچێ وهەتا ئەبەد دەخایەنێ،وئەو کۆڵانە درێژەی کە بۆ پێشەوە دەچێ ئەبەدییەتێکی دیکەیە-نیچە-) نووسەران قەدەریانە، لە نێو ئەو ساتانەدا هەر غەریبانە دەبێ بێن و بچن!